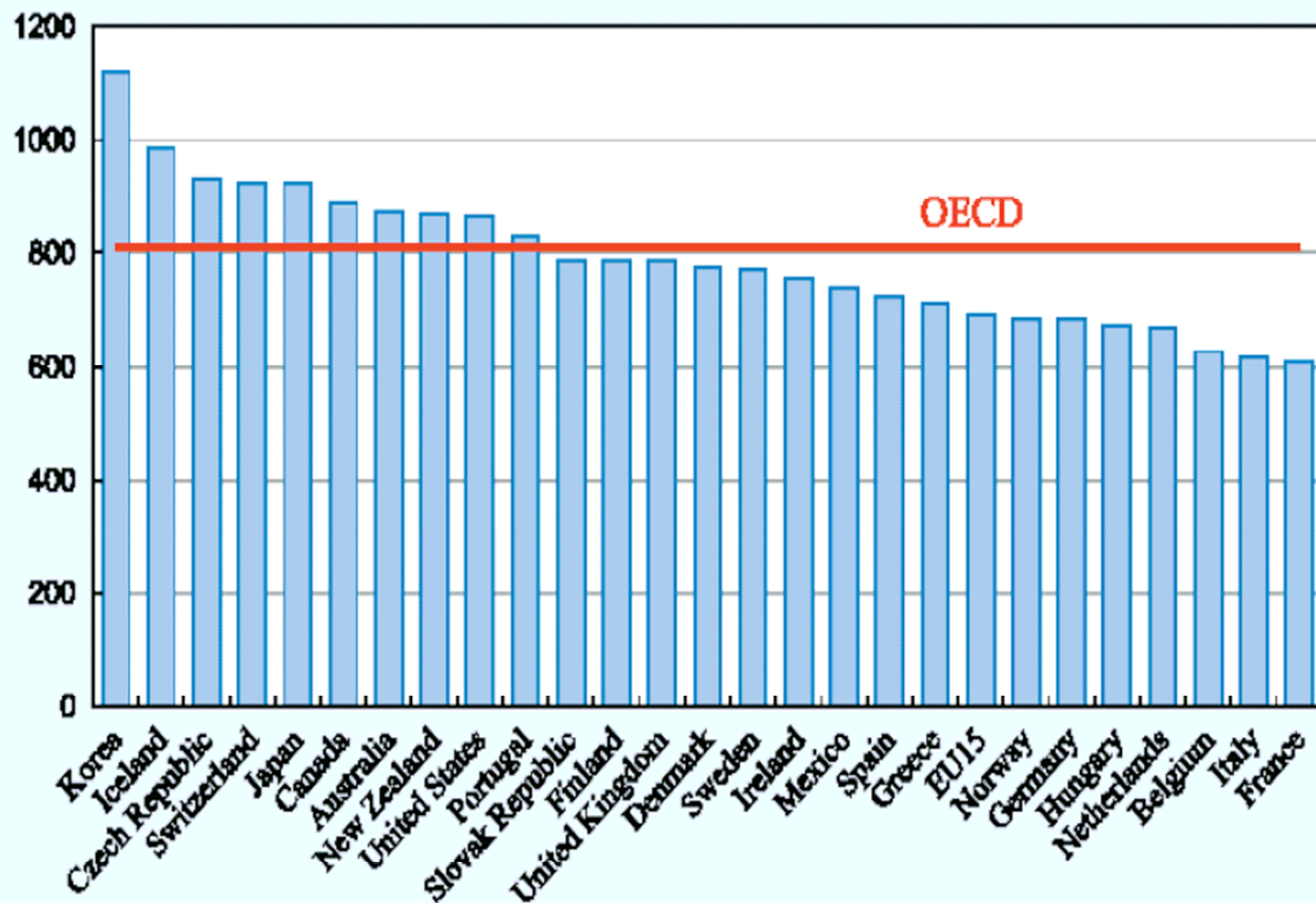

Sysselsättningen och regeringens budgetförslag

ANNUAL HOURS WORKED PER CAPITA 2002

Source: OECD (2004).

- Felaktig föreställning om att arbetsmarknaden fungerar bättre hos oss än i övriga Europa
- Hög sysselsättningsgrad
- Ett tiotal länder i Europa har lägre öppen arbetslöshet
- Ännu mer oförmånlig jämförelse om hänsyn tas till arbetsmarknadsprogram

Arbetslöshetens orsaker

- Konjunkturarbetslöshet till följd av för låg samlad efterfrågan
- Strukturarbetslöshet (jämviktsarbetslöshet) till följd av dåligt fungerande arbetsmarknad
- Huvuddelen av arbetslösheten är strukturell

Konjunkturarbetslösheten

- Tidigare alltför stram räntepolitik
- För låg inflation främst till följd av underskattade produktivitetsökningar
- Men olycklig ekonomisk-politisk mix
- Finanspolitiken är inte tillräckligt stram
  - asymmetrisk politik över konjunkturcykeln
  - demografin kräver större överskott
  - behov demonstrera att vi inte är på glid

Kunskap från forskning och internationella erfarenheter

- Jämviktsarbetslösheten beror på de grundläggande institutionerna på arbetsmarknaden
  - arbetslöshetsförsäkring
  - arbetsmarknadspolitik
  - lönebildningssystem
  - skattesystem
- Länder som lyckats reducera arbetslösheten kraftigt har genomfört stora förändringar på dessa områden
  - paket med parallella förändringar på **många** områden

Positivt om de arbetsmarknadspolitiska insatserna

- Man har lärt av misslyckandena i arbetsmarknadsutbildningen på 1990-talet
- Anställningsstöd och praktik tycks ha goda effekter för den enskilda individen
- Stödåtgärder för nya grupper (akademiker)
- "Profiling" för att tidigare identifiera vilka som är i störst behov av stöd

Problem med arbetsmarknadsinsatserna

- Alltför höga nivåer vid för sen tidpunkt i konjunkturcykeln
- Undanträngning av reguljära jobb (särskilt med avtalsenlig lön)
- Tillbaka till för mycket fokus på den öppna arbetslösheten
- Traditionell arbetsmarknadspolitik blir ett alibi för att inte vidta andra åtgärder

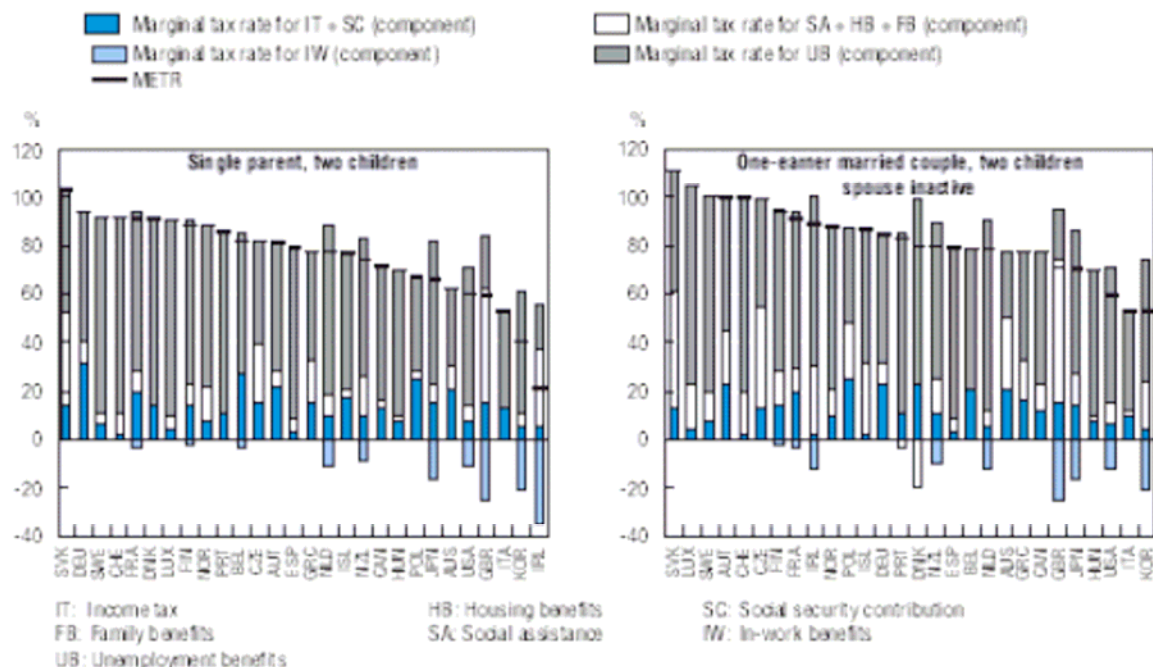

Inkomstskillnad mellan att ha och inte ha arbete

- Höga effektiva marginalsattesatser för låginkomsttagare som går från arbetslöshet till arbete
- Reduktion av marginalsattesatserna är en effektiv metod att öka sysselsättningen
- Ersätt inkomstprövade bostadsbidrag med mer direktstöd till ensamstående föräldrar och flerbarnsfamiljer
- Höjda tak i försäkringarna motverkar ökad sysselsättning
- Avtrappning av a-kasseersättningen i kombinationen med skatterabatter på arbetsinkomster är bra metod att främja sysselsättningen
  - lägre löner **före** men inte **efter** skatt
  - framgångsrik metod i USA, Storbritannien och i många andra länder
  - men ersättningsgrad under 50 % är ”overkill”

Chart 3.2. Is work financially attractive compared with unemployment and other non-employment benefits?

Unemployment trap indicator: decomposition of the METR moving from unemployment to full-time work at wage level = 67% APW (wage before unemployment = 67% APW), 2002

Kontroll och sanktioner

- Forskningsstöd för att sådana åtgärder kan vara effektiva
- Låg sökaktivitet hos många arbetslösa (60 % har inte sökt arbete senaste veckan)
- Men långtgående kontroll blir lätt integritetskränkande
- Formella sökkrav inte så meningsfulla om få jobb att söka

Anställningsstöd till arbetsgivare kontra skatterabatter till arbetstagare

- Sänkt lönekostnad men oförändrad lön före (och efter) skatt
- Risk för stigmatisering när subventionerade pekas ut för arbetsgivaren som "problemfall"
- Sänkt lönekostnad och sänkt lön **före** (men inte **efter**) skatt
- Mindre risk för stigmatisering eftersom skatterabatterna kan skötas av skattemyndigheterna utan inblandning från arbetsgivaren

Konsekvenser av "globaliseringen"

- Den nuvarande politikens kostnader kommer att öka
- Omstrukturering från arbetsintensiva till mer kapital- och kunskapsintensiva verksamheter
- Minskad efterfrågan på lågutbildad arbetskraft
- Risk för **överutslagning** om relativlöner inte får anpassa sig
- Tillåt större löneskillnader före skatt men motverka inkomstskillnader efter skatt genom skatterabatter på arbetsinkomster för låginkomsttagare